

Sygn. akt VII U 508/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 04 listopada 2021 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Małgorzata Jarząbek

Protokolant: st. sekr. sąd. Dominika Kołpa

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 października 2021 r. w Warszawie

sprawy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

przy udziale K. D. S., M. K.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 14 stycznia 2019r. znak (...),

z dnia 14 stycznia 2019r. znak (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 14 stycznia 2019r. znak (...) w ten sposób, że stwierdza, iż K. D. S. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym (emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu) z tytułu wykonywania pracy na podstawie umów o świadczenie usług zawartych z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. w okresach wskazanych w zaskarżonej decyzji,

2. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 14 stycznia 2019r. znak (...) w ten sposób, że stwierdza, iż M. K. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym (emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu) z tytułu wykonywania pracy na podstawie umów o świadczenie usług zawartych z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. w okresach wskazanych w zaskarżonej decyzji.

UZASADNIENIE

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. w dniu 19 lutego 2019 r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 14 stycznia 2019 r., nr: (...), której zarzuciła naruszenie:

- art. 627 w związku z art. 65 § 1 i 2 k.c. poprzez ich niezastosowanie i nieprawidłowe przyjęcie, że umowy o dzieło zawarte pomiędzy K. D. S. a spółką stanowią w rzeczywistości umowy o świadczenie usług, do których zastosowanie znajdują przepisy o zleceniu, podczas gdy wolą i celem stron było zawarcie umów o dzieło w przedmiocie zrealizowania oznaczonych materiałów reporterskich, a ich treść, charakter oraz sposób wykonywania wykluczają stosunek prawny zlecenia;

- art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 2, art. 18 ust. 3, art. 19 ust. 1, art. 20 ust. 1 i art. 123 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 81 ust. 1, 5 i 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych poprzez ich nieuzasadnione zastosowanie, podczas gdy wskazane przepisy odnoszą się do umów o świadczenie usług, do których stosuje się przepisy o zleceniu, a zawarte umowy takiego charakteru nie miały, ponieważ były umowami o dzieło;
- art. 7 w związku z art. 77 i art. 80 k.p.a. poprzez dokonanie przez organ rentowy błędnych ustaleń faktycznych i niewyjaśnienie wszelkich okoliczności sprawy, podczas gdy nie przeprowadzono pełnego postępowania dowodowego i oddalono istotne wnioski, co spowodowało nieprawidłowe przyjęcie z przekroczeniem granic swobodnej oceny dowodów, że zawarte umowy o dzieło należy kwalifikować jako umowy o świadczenie usług.

Mając na uwadze powyższe, spółka wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez stwierdzenie, że ubezpieczona nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu wykonywania pracy na podstawie umowy o świadczenie usług w okresach wskazanych w decyzji oraz o zasądzenie od organu rentowego na swoją rzecz kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (odwołanie z dnia 19 lutego 2019 r., k. 3-10 a. s.).

W uzasadnieniu odwołania spółka wskazała, że przedmiotem jej działalności jest w przeważającej mierze wymyślanie, kreowanie oraz produkowanie programów telewizyjnych i widowisk artystycznych. Odwołująca wskazała, że ubezpieczona wykonywała twórczo dzieło w zależności od konkretnego projektu, ponieważ była to praca twórcza, w której wykorzystywano kreatywność i własne pomysły wykonawcy.

W jej ocenie współpraca miała następujące elementy:

- przedmiotem umowy było osiągnięcie oznaczonego przez strony rezultatu, który był osiągalny, samoistny i pewny, a także związany ze zrealizowaniem materiału do danego programu, tj. przykładowo materiał zawierający realizację scen i wywiadów z ich uczestnikami, gdzie dowodem na powstanie dzieła są nagrania;
- dzieło w chwili zawierania umów między stronami nie istniało, ponieważ powstawało w wyniku wykonania umowy przez ubezpieczoną;
- rezultat był wynikiem twórczej i indywidualnej działalności ubezpieczonej, która samodzielnie realizowała umowę i tworzyła dzieło, a jej praca miała charakter twórczy oraz jest objęta ustawą o prawach autorskich i prawach pokrewnych;
- strony w drodze porozumienia określały parametry dzieła, wynikające również ze scenariusza, czy wymagań technicznych zlecającego przygotowanie danego programu, a przy zawieraniu umowy ubezpieczona była informowana o wizji artystycznej danego programu, scenariuszu oraz o kierunku prowadzenia danego bohatera;
- wykonawca co do zasady sam decydował o czasie i miejscu realizacji dzieła, zaś ubezpieczona była związana wyłącznie terminem końcowym jego przekazania, a spółka nie interesowała się ilością czasu poświęconego na jego stworzenie, natomiast umowa nie przewidywała zobowiązania do pozostawiania w dyspozycji K. D. S. w określonym miejscu i czasie;
- wykonawca nie podlegał nadzorowi spółki w zakresie sposobu i realizacji twórczej dzieła, a zapis umowy stanowiący o „nadzorze” został wyjaśniony przez G. P., który wskazał, że nadzór interpretowany był poprzez odebranie dzieła przez spółkę i sprawdzenie, czy nie posiada wad oraz spełnia wszystkie wymagania;
- spółka była zainteresowana otrzymaniem materiału określonego zgodnie z parametrami i dostarczonego do określonej daty, za co odpowiedzialność spoczywała na ubezpieczonej;

- wykonawca odpowiadał za wady dzieła oraz ponosił ryzyko jego niewykonania, a spółka nie płaciła za dostarczenie jakiegokolwiek materiału ani też za staranność bądź jej brak, zaś płatność była przewidziana za dostarczenie oznaczonego dzieła, co oznacza, że ubezpieczona odpowiadałaby za wady dzieła i nie otrzymałaby umówionego wynagrodzenia;

- wynagrodzenie było wypłacane wykonawcy za przekazanie dzieła i przeniesienie praw autorskich, a w niektórych przypadkach były wypłacane zaliczki;

- umowy zawierane były na wykonanie różnych dzieł w zależności od programu telewizyjnego jaki był realizowany, a zatem nie dotyczyły one ciągłych prac, bowiem każda z umów przewidywała stworzenie oznaczonego dzieła.

Następnie spółka przedstawiła zestawienie dzieł, które powstały w związku z zawartymi umowami. Odwołująca zaznaczyła, że w 2012 r. została przeprowadzona kontrola ZUS w związku z zawieraniem umowami o dzieło, jednak nie zostały one wówczas zakwestionowane (odwołanie z dnia 19 lutego 2019 r., k. 3-10 a. s.).

Tego samego dnia spółka złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 14 stycznia 2019 r., nr: (...), dotyczącej M. K.. Odwołująca przedstawiła tożsame zarzuty i argumenty, jak w przypadku odwołania w sprawie K. D. S.. Jediną różnicą był rodzaj przedstawionych w zestawieniu dzieł, stworzonych przez M. K. (odwołanie z dnia 19 lutego 2019 r., k. 2-11 a. s. VII U 509/19).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołania wniósł o oddalenie odwołań na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz o zasądzenie od odwołującej spółki kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na wstępie uzasadnienia odpowiedzi na odwołanie organ rentowy przytoczył treść decyzji, na podstawie których objął zainteresowane osoby obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi z tytułu wykonywanych umów o świadczenie usług z odwołującą spółką w poszczególnych okresach oraz ustalił podstawę wymiaru składek z tego tytułu na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. W jego ocenie zawierane umowy potwierdzały realizację wyłącznie zleconych czynności takich, jak realizację materiałów reporterskich i realizację ustalonych parametrów w stosunku do K. D. S. oraz montaż wsadów materiału na podstawie ustalonych parametrów w odniesieniu do M. K.. ZUS wskazał, że w obu przypadkach z treści umów nie wynikało jakiego konkretnie można było spodziewać się rezultatu. Ponadto, jego zdaniem, nie zostały określone żadne parametry dzieła, nie określono jaki materiał na podstawie konkretnej umowy wykonawca ma zmontować bądź zrealizować. ZUS powołał się również na wyjaśnienia G. P., który stwierdził, że wszystkie ustalenia dokonywane były ustnie, a warunki współpracy określone były przed przystąpieniem do realizacji całego projektu. Organ rentowy podniósł, że zainteresowane „montażowo” czy „reportersko” prowadziły historie poszczególnych bohaterów, których ciągłość toczyła się w programach kręconych na żywo, a co za tym idzie trudno było przewidzieć jak potoczy się dany program i jakiego rodzaju dzieła będą realizowane. Zatem w rozpatrywanej sprawie ustalono, że zawarte z ubezpieczonymi umowy nazwane umowami o dzieło są w rzeczywistości umowami o świadczenie usług, ponieważ ich przedmiotem są czynności systematycznie powtarzające się i wykonywane w sposób ciągły. W związku z tym uznano zainteresowane za osoby wykonujące umowy zlecenia w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 4 w związku z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, co rodzi obowiązek ubezpieczenia zgodnie z treścią art. 13 ust. 2 tej ustawy. Uzupełniająco organ rentowy dodał, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne zainteresowanych ustalono na podstawie art. 18 ust. 3 i art. 20 ust. 1 w/w ustawy, zaś na ubezpieczenie zdrowotne w myśl art. 81 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (odpowiedzi na odwołanie z dnia 20 marca 2019 r., k. 13-15 a. s. i k. 14-16 a. s. VII U 509/19).

Sąd połączył sprawę VII U 509/19 ze sprawą VII U 508/19 celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia na podstawie art. 219 k.p.c. (zarządzenie z dnia 29 marca 2019 r., k. 18 a. s. VII U 509/19).

Sąd ustalił ogólny stan faktyczny:

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 12 stycznia 2005 r. Przeważający przedmiot działalności spółki związany jest z produkcją filmów, nagrań wideo i programów telewizyjnych (odpis z KRS, tom III akt kontroli, zeznania odwołującego G. P., k. 309-312 a. s.).

Spółka zatrudnia na podstawie umów o pracę pracowników na stanowiskach: kontrolera finansowego, szefa biura, reżysera postprodukcji, montażysty czy redaktora. Odwołująca współpracuje również z podwykonawcami w ramach umów zlecenia oraz

z grupą twórców w oparciu o umowy o dzieło. W skład zespołu twórczego wchodzi reżyserzy, realizatorzy materiałów, montażyści, operatorzy kamer, dźwiękowcy, wykonawcy ról, aktorzy czy uczestnicy programów. Natomiast do zespołu organizacyjnego należą: kierowcy i osoby sprząające. Każdy rodzaj realizowanego przedmiotu umowy był inny. Przykładowo operator realizujący zdjęcia nie wykonał dwóch takich samych dzieł. Dzieła przybierały różne formy, ponieważ mogły one dotyczyć ról aktorskich, przygotowania scenariuszy do audycji, tworzenia scenografii do fragmentów programów, tworzenia i realizacji obrazu, reżyserii i realizacji materiałów filmowych, montażu obrazu filmowego i telewizyjnego, choreografii do występu tanecznego na scenie, kompozycji utworów muzycznych czy realizacji światła. Wykonywane czynności były powtarzalne, lecz efekt w postaci wykonanego dzieła zawsze przynosił odmienne skutki. Spółka była związana parametrami dzieła, które były ustalane przez nadawcę. Parametry dzieła przekazywano twórcy w formie ustnej

w trakcie zawierania danej umowy i należały one do elementów jego weryfikacji. Spółka współpracowała z twórcami przy produkcjach telewizyjnych. Rozliczenie z twórcami następowało za każdy odcinek danego programu, co też wynikało z treści zawieranych umów. Celem tego było odstąpienie od zapłaty wynagrodzenia twórcy w przypadku niewykonania lub nieprawidłowego wykonania dzieła. Wysokość wynagrodzenia za dany program ustalana była w drodze negocjacji z twórcą dzieła i uzależniona od budżetu, którym dysponowała dana produkcja telewizyjna lub widowisko artystyczne. Odwołująca nie wyznaczała miejsca i czasu wykonywania pracy twórcom. Istniała możliwość realizacji dzieła poza siedzibą i biurem spółki (protokół zeznań G. P., k. 781-784 tom I akt kontroli, zeznania świadków B. Ł., A. Ł., J. M., M. S., J. W. oraz odwołującego G. P., k. 156-163, 257-260 i 309-312 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny w odniesieniu do ubezpieczonej K. D. S.:

Spółka zawierała z K. D. S. umowy o dzieło, w ramach których zainteresowana nie była uprawniona do powierzenia wykonania dzieła osobie trzeciej bez pisemnej zgody zamawiającej. Wykonawca odpowiadał osobiście wyłącznie wobec zamawiającej za wyrządzone szkody w czasie wykonywania umów spowodowanych ich nienależytym wykonaniem bądź niewykonaniem, a także za naruszenia określone w § 2 umowy. W ramach określonego wynagrodzenia ubezpieczona została zobowiązana do przeniesienia na spółkę całości autorskich praw majątkowych do dzieła, które wykonała wraz z prawem udzielenia zezwoleń na wykonywanie autorskich praw zależnych w zakresie wszelkiego rodzaju opracowań dzieła, w szczególności na skracaniu, dowolnym przerabianiu, przemontowywaniu, fragmentaryzacji oraz łączeniu z innymi utworami wszelkiego rodzaju. Przyjęcie dzieła wymagało pisemnego oświadczenia zamawiającego. K. D. S. zobowiązała się do wykonania dzieła polegającego na:

- zrealizowaniu materiałów reporterskich do programu (...)

w okresach od 2 stycznia 2013 r. do 28 stycznia 2013 r. z wynagrodzeniem 9.000 złotych brutto, od 1 lutego 2013 r. do 28 lutego 2013 r. z wynagrodzeniem 9.414 złotych brutto, od 1 marca 2013 r. do 26 marca 2013 r. z wynagrodzeniem 9.420 złotych brutto, od 1 kwietnia 2013 r. do 26 kwietnia 2013 r. z wynagrodzeniem 9.410 złotych brutto, od 27 kwietnia 2013 r. do 20 maja 2013 r. z wynagrodzeniem 6.750 złotych brutto, od 21 maja 2013 r. do 31 maja 2013 r. z wynagrodzeniem 2.500 złotych brutto, od 1 czerwca 2013 r. do 14 czerwca 2013 r. z wynagrodzeniem 4.500 złotych brutto, od 15 czerwca 2013 r. do 30 czerwca 2013 r. z wynagrodzeniem 4.720 złotych brutto oraz od 1 lipca 2013 r. do 23 lipca 2013 r. z wynagrodzeniem 9.210 złotych brutto (umowy o dzieło z dnia 2 stycznia 2013 r., 1 lutego 2013 r., 1 marca 2013 r., 1 kwietnia 2013 r., 27 kwietnia 2013 r., 1 czerwca 2013 r., 15 czerwca 2013 r. i 1 lipca 2013 r. oraz

rachunki z dnia 28 stycznia 2013 r., 28 lutego 2013 r., 26 marca 2013 r., 26 kwietnia 2013 r., 20 maja 2013 r., 25 lipca 2013 r., 30 czerwca 2013 r. i 23 lipca 2013 r., k. 519-589 tom I akt kontroli);

- zrealizowaniu materiałów reporterskich do programu (...)

w okresach od 1 sierpnia 2013 r. do 31 sierpnia 2013 r. z wynagrodzeniem 9.270 złotych brutto, od 1 września 2013 r. do 30 września 2013 r. z wynagrodzeniem 9.060 złotych brutto oraz od 1 października 2013 r. do 28 października 2013 r. z wynagrodzeniem 4.000 złotych brutto (umowy o dzieło z dnia 1 sierpnia 2013 r., 1 września 2013 r. i 1 października 2013 r. oraz rachunki z dnia 31 sierpnia 2013 r., 30 września 2013 r. i 28 października 2013 r., k. 591-613 tom I akt kontroli);

- zredagowaniu materiałów redakcyjnych do programu „(...)”

i zrealizowaniu materiałów reporterskich do programu (...)

w okresie od 1 listopada 2013 r. do 18 listopada 2013 r. z wynagrodzeniem 7.797 złotych brutto (umowa o dzieło z dnia 1 listopada 2013 r. oraz rachunek z dnia 18 listopada 2013 r., k. 615-621 tom I akt kontroli);

- zrealizowaniu i wyreżyserowaniu materiałów (...) programu „(...)”

w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 27 stycznia 2014 r. z wynagrodzeniem 8.500 złotych brutto (umowa o dzieło z dnia 1 stycznia 2014 r. oraz rachunek z dnia 28 stycznia 2014 r., k. 623-627 tom I akt kontroli);

- zrealizowaniu materiałów reporterskich do programu „(...)” w okresach od 1 lutego 2014 r. do 28 lutego 2014 r. oraz od 1 marca 2014 r. do 27 marca 2014 r.

z wynagrodzeniem po 9.500 złotych brutto za każdą z nich (umowy o dzieło z dnia 1 lutego 2014 r. i 1 marca 2014 r. oraz rachunki z dnia 28 lutego 2014 r. i 27 marca 2014 r., k. 629-643 tom I akt kontroli);

- zrealizowaniu materiałów reporterskich do programu (...)

w okresach od 15 kwietnia 2014 r. do 28 kwietnia 2014 r. z wynagrodzeniem 4.400 złotych brutto oraz od 1 maja 2014 r. do 28 maja 2014 r. i od 1 czerwca 2014 r. do 25 czerwca 2014 r. z wynagrodzeniem 9.000 złotych brutto za każdą z nich (umowy o dzieło z dnia 15 kwietnia 2014 r., 1 maja 2014 r. i 1 czerwca 2014 r. oraz rachunki z dnia 28 kwietnia 2014 r., 28 maja 2014 r. i 25 czerwca 2014 r., k. 645-665 tom I akt kontroli);

- zrealizowaniu materiałów reporterskich do programu (...)

w okresach od 1 lipca 2014 r. do 25 lipca 2014 r. z wynagrodzeniem 9.000 złotych brutto, od 1 sierpnia 2014 r. do 25 sierpnia 2014 r. z wynagrodzeniem 9.120 złotych brutto, od 1 września 2014 r. do 26 września 2014 r. z wynagrodzeniem 9.240 złotych brutto oraz od 1 października 2014 r. do 17 października 2014 r. z wynagrodzeniem 4.500 złotych brutto (umowy o dzieło z dnia 1 lipca 2014 r., 1 sierpnia 2014 r., 1 września 2014 r. i 1 października 2014 r. oraz rachunki z dnia 25 lipca 2014 r., 25 sierpnia 2014 r., 26 września 2014 r. i 27 października 2014 r., k. 667-687 tom I akt kontroli);

- napisaniu scenariusza do programu (...) w okresach od 2 stycznia 2015 r. do 10 stycznia 2015 r. z wynagrodzeniem 6.000 złotych brutto (umowa o dzieło z dnia 2 stycznia 2015 r. oraz rachunek z dnia 10 stycznia 2015 r., k. 689-693 tom I akt kontroli);

- zrealizowaniu materiałów reporterskich do programu (...) w okresach od 2 stycznia 2015 r. do 25 stycznia 2015 r. z wynagrodzeniem po 11.000 złotych brutto, od 1 lutego 2015 r. do 25 lutego 2015 r., od 1 marca 2015 r. do 25 marca 2015 r., od 1 kwietnia 2015 r. do 25 kwietnia 2015 r., od 1 maja 2015 r. do 25 maja 2015 r. za każdą z nich (umowy o dzieło z dnia 2 stycznia 2015 r., 1 lutego 2015 r., 1 marca 2015 r., 1 kwietnia 2015 r. i 1 maja 2015 r. oraz rachunki z dnia 25 stycznia 2015 r., 25 lutego 2015 r., 25 marca 2015 r., 25 kwietnia 2015 r. i 25 maja 2015 r., k. 695-723 tom I akt kontroli);

- zrealizowaniu materiałów (...) do programu (...) w okresach od 26 czerwca 2015 r. do 28 czerwca 2015 r. i od 30 czerwca 2015 r. do 3 lipca 2015 r.

z wynagrodzeniem 4.000 złotych brutto (umowa o dzieło z dnia 26 czerwca 2015 r. oraz rachunek z dnia 7 lipca 2015 r., k. 725-727 tom I akt kontroli);

- zrealizowaniu materiałów reporterskich do programu (...)

w okresach od 1 lipca 2015 r. do 26 lipca 2015 r., od 1 sierpnia 2015 r. do 26 sierpnia 2015 r. oraz od 1 września 2015 r. do 28 września 2015 r. z wynagrodzeniem po 9.890 złotych brutto za każdą z nich (umowy o dzieło z dnia 1 lipca 2015 r., 1 sierpnia 2015 r.

i 1 września 2015 r. oraz rachunki z dnia 26 lipca 2015 r., 26 sierpnia 2015 r. i 28 września 2015 r., k. 729-747 tom I akt kontroli).

Do głównych zadań ubezpieczonej należało zrealizowanie materiałów reporterskich do programu (...). W tym celu jeździła do domów uczestniczek programu, położonych w różnych miastach w Polsce. W odniesieniu do innych programów ubezpieczona redagowała materiały redakcyjne, sporządzała pisemne teksty lektorskie oraz przygotowywała scenariusze. Nie wykonywała takich samych czynności na podstawie kolejnych umów, ponieważ każde wytworzone dzieło było całkowicie niezależne od innych, zróżnicowane i uzależnione chociażby od głównych bohaterów danego odcinka programu. Mimo, że ubezpieczona była związana terminem wykonania dzieła, to spółka nie ingerowała w czas jej pracy. Termin uzależniony był od emisji programu i harmonogramu produkcji. Spółka ustalała z nią parametry dzieła, jednakże była zainteresowana jedynie otrzymaniem jego rezultatu. Ubezpieczona w ramach ustalonych parametrów dzieła była zapoznawana z wizją artystyczną projektu i informowana o założeniach technicznych. W jej przypadku rezultatem dzieła najczęściej był materiał reporterski. Niespełnienie parametrów dzieła oznaczało nienależyte jego wykonanie, co wiązało się z brakiem wypłaty wynagrodzenia odwołującej. Przykładami niespełnienia parametrów dzieła jest inny przebieg historii niż założony albo inna długość dzieła. Spółka nie oczekiwała, aby ubezpieczona realizowała swoje czynności każdego dnia każdego miesiąca w danym miejscu i czasie. Ubezpieczona samodzielnie decydowała o tym, gdzie będzie tworzyć dzieło w ramach wykonywania poszczególnych umów. Spółka nie sprawowała nadzoru nad realizacją dzieła, weryfikowała je w chwili jego, dokonywanego był przez osoby odpowiedzialne kreatywnie i merytorycznie za dany projekt. Wysokość wynagrodzenia ustalana była w oparciu o stawki rynkowe podczas negocjacji z ubezpieczoną, zaś rachunki były wystawiane przez dział finansowy spółki dopiero po wykonywaniu dzieła przez ubezpieczoną (protokół zeznań G. P., k. 781-784 tom I akt kontroli, zeznania świadków B. Ł., M. S., J. W. oraz odwołującego G. P., k. 160-163, 257-260 i 309-312 a. s.).

Spółka wypłaciła ubezpieczonej należne jej wynagrodzenia za wykonanie umów o dzieło (kopie potwierdzenia przelewów bankowych, k. 749-757 tom I akt kontroli).

Odwołująca spółka zawarła w dniu 1 października 2015 r. z K. D. S. umowę o pracę na czas nieokreślony od dnia 1 października 2015 r. w pełnym wymiarze czasu pracy (umowa o pracę z dnia 21 października 2015 r., k. 481 tom I akt kontroli).

Forma zatrudnienia ubezpieczonej uległa zmianie, ponieważ spółka potrzebowała pracownika, który będzie rozwijał i formatował nowe projekty dla jej klientów. Spółka zaoferowała K. D. S. umowę o pracę, ponieważ otrzymała kilka ofert pracy od konkurencyjnych firm (protokół zeznań G. P., k. 794-798 tom I akt kontroli).

Charakter pracy ubezpieczonej podlegał istotnym zmianom. Od chwili zawarcia umowy o pracę K. D. S. stale świadczyła pracę w biurze firmy pod nadzorem jej pracowników (protokół zeznań G. P., k. 794-798 tom I akt kontroli).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny w odniesieniu do ubezpieczonej M. K.:

Spółka zawierała z M. K. umowy o dzieło, w ramach których zainteresowana nie była uprawniona do powierzenia wykonania dzieła osobie trzeciej bez pisemnej zgody zamawiającej. Wykonawca odpowiadał osobiście wyłącznie

wobec zamawiającej za wyrządzone szkody w czasie wykonywania umów spowodowanych ich nienależytym wykonaniem bądź za niewykonanie a także za naruszenia określone w § 2 umowy. W ramach wynagrodzenia ubezpieczona została zobowiązana do przeniesienia na spółkę całości autorskich praw majątkowych do dzieła, które wykonała wraz z prawem udzielenia zezwoleń na wykonywanie autorskich praw zależnych w zakresie wszelkiego rodzaju opracowań dzieła, w szczególności na skracaniu, dowolnym przerabianiu, przemontowywaniu, fragmentaryzacji oraz łączeniu z innymi utworami wszelkiego rodzaju. Przyjęcie dzieła wymagało pisemnego oświadczenia zamawiającego. Ubezpieczona zobowiązała się do wykonania dzieła polegającego na:

- zrealizowaniu i zmontowaniu materiałów do programu „(...)”

w okresie od 2 stycznia 2013 r. do 30 stycznia 2013 r. z wynagrodzeniem 6.300 złotych brutto oraz od 1 lutego 2013 r. do 28 lutego 2013 r. z wynagrodzeniem 3.300 złotych brutto (umowy o dzieło z dnia 2 stycznia 2013 r. i 1 lutego 2013 r. oraz rachunki z dnia 30 stycznia 2013 r. i 28 lutego 2013 r., k. 91-97 i 107-113 tom I akt kontroli);

- logowaniu materiałów do promosa programu „(...)” w okresach od 10 stycznia 2013 r. do 20 stycznia 2013 r. z wynagrodzeniem 1.000 złotych brutto (umowa o dzieło z dnia 10 stycznia 2013 r. oraz rachunek z dnia 20 stycznia 2013 r., k. 99-105 tom II akt kontroli);

- logowaniu materiałów do odcinków „(...)” w okresach od 1 lutego 2013 r. do 27 lutego 2013 r. oraz od 1 marca 2013 r. do 27 marca 2013 r. z wynagrodzeniem po 2.000 złotych brutto za każdą z nich (umowy o dzieło z dnia 1 lutego 2013 r. i 1 marca 2013 r. oraz rachunki z dnia 1 marca 2013 r. i 28 marca 2013 r., k. 115-121 i 131-137 tom II akt kontroli);

- zrealizowaniu i zmontowaniu materiałów do programów (...)

i „(...)” w okresach od 1 marca 2013 r. do 28 marca 2013 r. z wynagrodzeniem 6.500 złotych brutto, od 1 kwietnia 2013 r. do 29 kwietnia 2013 r. z wynagrodzeniem 8.300 złotych brutto, od 1 maja 2013 r. do 27 maja 2013 r. z wynagrodzeniem 8.300 złotych brutto, od 1 czerwca 2013 r. do 26 czerwca 2013 r. z wynagrodzeniem 8.300 złotych brutto oraz od 1 lipca 2013 r. do 25 lipca 2013 r. z wynagrodzeniem 4.275 złotych brutto (umowy o dzieło z dnia 1 marca 2013 r., 1 kwietnia 2013 r., 1 maja 2013 r., 1 czerwca 2013 r. i 1 lipca 2013 r. oraz rachunki z dnia 28 marca 2013 r., 29 kwietnia 2013 r., 27 maja 2013 r., 28 czerwca 2013 r. i 27 lipca 2013 r., k. 123-129, 139-145, 147-153 i 163-175 tom II akt kontroli);

- zmontowaniu wizytówek do programu „(...)” w okresie od 3 maja 2013 r. do 28 maja 2013 r. z wynagrodzeniem 2.000 złotych brutto (umowa o dzieło z dnia 3 maja 2013 r. oraz rachunek z dnia 2 czerwca 2013 r., k. 155-161 tom II akt kontroli);

- zmontowaniu programu „(...)” w okresach od 1 sierpnia 2013 r. do 26 sierpnia 2013 r. oraz od 1 września 2013 r. do 26 września 2013 r. z wynagrodzeniem po 8.300 złotych brutto za każdą z nich (umowy o dzieło z dnia 1 sierpnia 2013 r. i 1 września 2013 r. oraz rachunki z dnia 27 sierpnia 2013 r. i 27 września 2013 r., k. 177-187 tom II akt kontroli);

- zmontowaniu programu „(...) 2” w okresach od 1 października 2013 r. do 28 października 2013 r. oraz od 1 listopada 2013 r. do 25 listopada 2013 r. z wynagrodzeniem po 8.300 złotych brutto za każdą z nich (umowy o dzieło z dnia 1 października 2013 r. i 1 listopada 2013 r. oraz rachunki z dnia 28 października 2013 r. i 28 listopada 2013 r., k. 189-199 tom II akt kontroli);

- zmontowaniu odcinków do programu „(...) 3” w okresach od 15 stycznia 2014 r. do 27 stycznia 2014 r. z wynagrodzeniem 5.000 złotych brutto oraz od 1 lutego 2014 r. do 25 lutego 2014 r., od 1 marca 2014 r. do 27 marca 2014 r., od 1 kwietnia 2014 r. do 24 kwietnia 2014 r. i od 1 maja 2014 r. do 26 maja 2014 r. z wynagrodzeniem po 10.000 złotych brutto za każdą z nich (umowy o dzieło z dnia 15 stycznia 2014 r., 1 lutego 2014 r., 1 marca 2014 r., 1 kwietnia 2014 r. i 1 maja 2014 r. oraz rachunki z dnia 28 stycznia 2014 r., 26 lutego 2014 r., 28 marca 2014 r., 25 kwietnia 2014 r. i 26 maja 2014 r., k. 201-229 tom II akt kontroli);

- montażu materiałów (...) programu „(...)” w okresach od 25 czerwca 2014 r. do 4 lipca 2014 r. z wynagrodzeniem 7.678 złotych brutto, od 1 lipca 2014 r. do 25 lipca 2014 r. z wynagrodzeniem 7.000 złotych brutto, od 1 sierpnia 2014 r. do 28 sierpnia 2014 r. z wynagrodzeniem 11.000 złotych brutto, od 1 września 2014 r. do 25 września 2014 r. z wynagrodzeniem 10.000 złotych brutto, od 1 października 2014 r. do 24 października 2014 r. z wynagrodzeniem 4.850 złotych brutto, od 1 listopada 2014 r. do 27 listopada 2014 r. z wynagrodzeniem 10.000 złotych brutto oraz od 1 grudnia 2014 r. do 15 grudnia 2014 r. z wynagrodzeniem 5.000 złotych brutto (umowy o dzieło z dnia 25 czerwca 2014 r., 1 lipca 2014 r., 1 sierpnia 2014 r., 1 września 2014 r., 1 października 2014 r., 1 listopada 2014 r. i 1 grudnia 2014 r. oraz rachunki z dnia 4 lipca 2014 r., 25 lipca 2014 r., 28 sierpnia 2014 r., 27 października 2014 r., 28 listopada 2014 r. i 17 grudnia 2014 r., k. 231-269 tom II akt kontroli);

- montażu materiałów (...) programu (...) w okresach od 12 stycznia 2015 r. do 28 stycznia 2015 r. z wynagrodzeniem 7.500 złotych brutto oraz od 1 lutego 2015 r. do 27 lutego 2015 r., od 1 marca 2015 r. do 25 marca 2015 r., od 1 kwietnia 2015 r. do 24 kwietnia 2015 r. i od 1 maja 2015 r. do 26 maja 2015 r. po 10.000 złotych brutto za każdą z nich (umowy o dzieło z dnia 12 stycznia 2015 r., 1 lutego 2015 r., 1 marca 2015 r., 1 kwietnia 2015 r. i 1 maja 2015 r. oraz rachunki z dnia 29 stycznia 2015 r., 27 lutego 2015 r., 25 marca 2015 r., 27 kwietnia 2015 r. i 27 maja 2015 r., k. 271-299 tom II akt kontroli);

- montażu materiałów (...) programu „(...)” w okresach od 1 czerwca 2015 r. do 8 czerwca 2015 r. z wynagrodzeniem 10.127 złotych brutto, od 15 czerwca 2015 r. do 26 czerwca 2015 r. z wynagrodzeniem 6.000 złotych brutto, od 1 lipca 2015 r. do 27 lipca 2015 r. z wynagrodzeniem 12.000 złotych brutto, od 1 sierpnia 2015 r. do 27 sierpnia 2015 r. z wynagrodzeniem 12.000 złotych brutto, od 1 września 2015 r. do 29 września 2015 r. z wynagrodzeniem 12.000 złotych brutto, od 1 października 2015 r. do 26 października 2015 r. z wynagrodzeniem 12.000 złotych brutto oraz od 1 listopada 2015 r. do 7 listopada 2015 r. z wynagrodzeniem 3.000 złotych brutto (umowy o dzieło z dnia 1 czerwca 2015 r., 15 czerwca 2015 r., 1 lipca 2015 r., 1 sierpnia 2015 r., 1 września 2015 r., 1 października 2015 r. i 1 listopada 2015 r. oraz rachunki z dnia 8 czerwca 2015 r., 26 czerwca 2015 r., 27 lipca 2015 r., 27 sierpnia 2015 r., 29 września 2015 r., 26 października 2015 r. i 12 listopada 2015 r., k. 301-341 tom II akt kontroli);

- montażu materiałów (...) programu (...) w okresach od 7 listopada 2015 r. do 7 grudnia 2015 r. z wynagrodzeniem 12.000 złotych brutto oraz od 4 stycznia 2016 r. do 14 stycznia 2016 r. z wynagrodzeniem 3.000 złotych brutto (umowy o dzieło z dnia 7 listopada 2015 r. i 4 stycznia 2016 r. oraz rachunki z dnia 7 grudnia 2015 r. i 14 stycznia 2016 r., k. 343-351 tom II akt kontroli);

- montażu materiałów (...) programu (...) w okresach od 4 stycznia 2016 r. do 26 stycznia 2016 r. z wynagrodzeniem 12.000 złotych brutto, od 1 lutego 2016 r. do 23 lutego 2016 r., od 1 marca 2016 r. do 21 marca 2016 r., od 1 kwietnia 2016 r. do 27 kwietnia 2016 r. i od 1 maja 2016 r. do 26 maja 2016 r. z wynagrodzeniem po 12.000 złotych brutto za każdą z nich oraz od 1 maja 2016 r. do 16 maja 2016 r. z wynagrodzeniem 6.000 złotych brutto (umowy o dzieło z dnia 4 stycznia 2016 r., 1 lutego 2016 r., 1 marca 2016 r., 1 kwietnia 2016 r. i 1 maja 2016 r. oraz rachunki z dnia 26 stycznia 2016 r., 23 lutego 2016 r., 21 marca 2016 r., 27 kwietnia 2016 r. i 16 maja 2016 r., k. 353-381 tom II akt kontroli);

- montażu materiałów (...) programu „(...)” w okresach od 1 czerwca 2016 r. do 26 czerwca 2016 r., od 1 lipca 2016 r. do 19 lipca 2016 r., od 1 sierpnia 2016 r. do 26 sierpnia 2016 r., od 1 września 2016 r. do 26 września 2016 r., od 1 października 2016 r. do 24 października 2016 r., od 1 listopada 2016 r. do 24 listopada 2016 r., od 1 grudnia 2016 r. do 14 grudnia 2016 r., od 1 stycznia 2017 r. do 24 stycznia 2017 r. z wynagrodzeniem po 12.000 złotych brutto za każdą z nich (umowy o dzieło z dnia 1 czerwca 2016 r., 1 lipca 2016 r., 1 sierpnia 2016 r., 1 września 2016 r.,

1 października 2016 r., 1 listopada 2016 r., 1 grudnia 2016 r. i 1 stycznia 2017 r. oraz rachunki z dnia 27 czerwca 2016 r., 20 lipca 2016 r., 26 sierpnia 2016 r., 26 września 2016 r., 24 października 2016 r., 24 listopada 2016 r. i 14 grudnia 2016 r. i 24 stycznia 2017 r., k. 383-431 tom I i tom II akt kontroli);

- montażu materiałów (...) programu (...) w okresie od 1 lutego 2017 r. do 28 lutego 2017 r. i od 1 marca 2017 r. do 22 marca 2017 r. z wynagrodzeniem po 12.000 złotych brutto za każdą z nich (umowy o dzieło z dnia 1 lutego 2017 r. i 1 marca 2017 r. oraz rachunki z dnia 1 marca 2017 r. i 22 marca 2017 r. k. 433-443 tom I akt kontroli).

Ubezpieczona **M. K.** realizowała umowy o dzieło po ustaleniu, z osobami odpowiedzialnymi za kreatywną i merytoryczną stronę programu, parametrów artystycznych i technologicznych. W przypadku montażu odcinków przez ubezpieczoną główny montażysta składał cały odcinek programu. Przy montażu (...) M. K. ubezpieczonej przygotowywała materiały dotyczące różnych bohaterów odcinka. Przed realizacją dzieła ubezpieczona była informowana przez spółkę o parametrach artystycznych i technicznych audycji. Pierwsze z nich związane były z oczekiwaniami dotyczącymi charakteru postaci, jednakże całość wyglądu dzieła uzależniona była od pracy wykonanej przez M. K.. Rezultatem dzieła było twórcze przygotowanie materiałów wykorzystywanych następnie do produkcji programu. Termin wykonania umowy był ściśle powiązany z terminem emisji programu. Jej praca miała charakter cykliczny wówczas, gdy tworzyła dzieła do kilku odcinków w ramach jednego programu telewizyjnego. W trakcie realizowania dzieła nie był sprawowany nadzór nad ubezpieczoną. M. K. mogła wykonywać umowę w dowolnym miejscu i czasie. Przy tym nie miała prawa powierzyć wykonania dzieła osobie trzeciej. Dzieło było sprawdzane przez reżysera, producenta albo głównego montażystę pod względem spełnienia podstawowych wymogów dotyczących wizji i koncepcji całego programu. Rachunki były wystawiane i podpisywane przez obie strony umowy po wykonaniu dzieła. Wysokość wynagrodzenia strony ustalały w oparciu o stawki rynkowe. Zdarzało się, że w ramach jednego projektu były wypłacane kwoty

w jednakowej wysokości, ponieważ produkowano kilka odcinków. Spółka dysponowała budżetem na cały projekt, w związku z tym kwota była przeznaczona dla twórcy całościowo za przygotowanie całego projektu w ramach dostępnego budżetu, jednakże była wypłacana w kilku transzach w zależności od prawidłowo wykonanych kolejnych dzieł. W konsekwencji M. K. otrzymywała wynagrodzenie z ustalonej puli na cały projekt (protokół zeznań G. P., k. 781-784 tom I akt kontroli, zeznania świadków B. Ł., J. M., M. S. oraz odwołującego G. P., k. 157-163, 257-260 i 309-312 a. s.).

Spółka wypłaciła ubezpieczonej należne jej wynagrodzenia za wykonanie umów o dzieło (kopie potwierdzenia przelewów bankowych, k. 459-475 tom I akt kontroli).

Odwołująca spółka zawarła w dniu 1 kwietnia 2017 r. z M. K. umowę o pracę na czas nieokreślony od dnia 1 kwietnia 2017 r. w pełnym wymiarze czasu pracy (umowa o pracę z dnia 28 marca 2017 r., tom III akt kontroli).

Zawarcie umowy o pracę z ubezpieczoną było związane z sytuacją panującą na rynku pracy. Firmy konkurencyjne miały zamiar związać się z ubezpieczoną, co zostało im uniemożliwione poprzez nawiązanie stosunku pracy. Ponadto w ramach umowy o pracę M. K. wykonywała też inne czynności, które nie były jej zlecane przez nadawców odwołującej. Ubezpieczona w ramach swoich obowiązków pracowniczych montowała również piloty programów oraz materiały promocyjne odwołującej pod nadzorem pracodawcy, na sprzęcie i w siedzibie spółki oraz w konkretnych godzinach pracy (protokół zeznań G. P., k. 786-791 tom I akt kontroli).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 29 listopada 2018 r. zawiadomił zainteresowane i odwołująca spółkę o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie ustalenia podlegania obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i wysokości podstaw wymiaru składek na te ubezpieczenia z tytułu, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych u płatnika składek (...) Sp. z o.o. Organ rentowy wydał dwie decyzje na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 i 3, art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 12 ust 1, art. 13 pkt 2, art. 18 ust. 3 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r.

o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 81 ust. 1, 5 i 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W decyzji z dnia 14 stycznia 2019 r., nr: (...) stwierdzono, że K. D. S. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu z tytułu wykonywania pracy na podstawie umowy o świadczenie usług u płatnika składek (...) Sp. z o.o. w okresach: od 2 stycznia 2013 r. do 28 stycznia 2013 r., od 1 lutego 2013 r. do 26 marca 2013 r., od 1 kwietnia 2013 r. do 23 lipca 2013 r., od 1 sierpnia 2013 r. do 28 października 2013 r., od 1 listopada 2013 r. do 18 listopada 2013 r., od 1 stycznia 2014 r. do 27 stycznia 2014 r., od 1 lutego 2014 r. do 27 marca 2014 r., od 15 kwietnia 2014 r. do 28 kwietnia 2014 r., od 1 maja 2014 r. do 28 maja 2014 r., od 1 czerwca 2014 r. do 25 czerwca 2014 r., od 1 lipca 2014 r. do 25 lipca 2014 r., od 1 sierpnia 2014 r. do 25 sierpnia 2014 r., od 1 września 2014 r. do 26 września 2014 r., od 1 października 2014 r. do 17 października 2014 r., od 2 stycznia 2015 r. do 25 stycznia 2015 r., od 1 lutego 2015 r. do 25 lutego 2015 r., od 1 marca 2015 r. do 25 marca 2015 r., od 1 kwietnia 2015 r. do 25 kwietnia 2015 r., od 1 maja 2015 r. do 25 maja 2015 r., od 26 czerwca 2015 r. do 28 czerwca 2015 r., od 30 czerwca 2015 r. do 27 lipca 2015 r., od 1 sierpnia 2015 r. do 26 sierpnia 2015 r. oraz od 1 września 2015 r. do 28 września 2015 r., za które ustalono również różne wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne. Natomiast w decyzji z dnia 14 stycznia 2019 r., nr: (...) stwierdzono, że M. K. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu z tytułu wykonywania pracy na podstawie umowy o świadczenie usług u płatnika składek (...).

z o.o. w okresach: od 2 stycznia 2013 r. do 30 stycznia 2013 r., od 1 lutego 2013 r. do 28 marca 2013 r., od 1 kwietnia 2013 r. do 29 kwietnia 2013 r., od 1 maja 2013 r. do 28 maja 2013 r., od 1 czerwca 2013 r. do 26 czerwca 2013 r., od 1 lipca 2013 r. do 25 lipca 2013 r., od 1 sierpnia 2013 r. do 26 sierpnia 2013 r., od 1 września 2013 r. do 26 września 2013 r., od 1 października 2013 r. do 28 października 2013 r., od 1 listopada 2013 r. do 25 listopada 2013 r., od 15 stycznia 2014 r. do 27 stycznia 2014 r., od 1 lutego 2014 r. do 25 lutego 2014 r., od 1 marca 2014 r. do 27 marca 2014 r., od 1 kwietnia 2014 r. do 24 kwietnia 2014 r., od 1 maja 2014 r. do 26 maja 2014 r., od 25 czerwca 2014 r. do 25 lipca 2014 r., od 1 sierpnia 2014 r. do 28 sierpnia 2014 r., od 1 września 2014 r. do 25 września 2014 r., od 1 października 2014 r. do 24 października 2014 r., od 1 listopada 2014 r. do 27 listopada 2014 r., od 1 grudnia 2014 r. do 15 grudnia 2014 r., od 12 stycznia 2015 r. do 28 stycznia 2015 r., od 1 lutego 2015 r. do 27 lutego 2015 r., od 1 marca 2015 r. do 25 marca 2015 r., od 1 kwietnia 2015 r. do 24 kwietnia 2015 r., od 1 maja 2015 r. do 26 maja 2015 r., od 1 czerwca 2015 r. do 8 czerwca 2015 r., od 15 czerwca 2015 r. do 26 czerwca 2015 r., od 1 lipca 2015 r. do 27 lipca 2015 r., od 1 sierpnia 2015 r. do 27 sierpnia 2015 r., od 1 września 2015 r. do 29 września 2015 r., od 1 października 2015 r. do 26 października 2015 r., od 1 listopada 2015 r. do 7 grudnia 2015 r., od 4 stycznia 2016 r. do 26 stycznia 2016 r., od 1 lutego 2016 r. do 23 lutego 2016 r., od 1 marca 2016 r. do 21 marca 2016 r., od 1 kwietnia 2016 r. do 27 kwietnia 2016 r., od 1 maja 2016 r. do 16 maja 2016 r., od 1 czerwca 2016 r. do 26 czerwca 2016 r., od 1 lipca 2016 r. do 19 lipca 2016 r., od 1 sierpnia 2016 r. do 26 sierpnia 2016 r., od 1 września 2016 r. do 26 września 2016 r., od 1 października 2016 r. do 24 października 2016 r., od 1 listopada 2016 r. do 24 listopada 2016 r., od 1 grudnia 2016 r. do 14 grudnia 2016 r., od 1 stycznia 2017 r. do 24 stycznia 2017 r. oraz od 1 lutego 2017 r. do 22 marca 2017 r., za które ustalono również różne wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne. Jednocześnie ZUS umorzył postępowanie w części dotyczącej prawidłowości zgłoszenia M. K. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę od 1 kwietnia 2017 r. i podstawy wymiaru składek z tego tytułu. Argumenty powołane w uzasadnieniu zaskarżonych decyzji pokrywały się w całości z zaprezentowanym stanowiskiem organu rentowego w treści odpowiedzi na odwołania (zawiadomienia z dnia 29 listopada 2018 r. i decyzje z dnia 14 stycznia 2019 r., akta ZUS).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o materiał dowodowy zgromadzony w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych i aktach kontroli oraz protokołu z zeznań G. P., a także na podstawie zeznań świadków B. Ł., A. Ł., J. M., M.

S., J. W. oraz odwołującego. Dokumenty zawarte w sprawie są wiarygodne a ich treść nie była kwestionowana przez strony procesu. Dlatego też Sąd nadał dowodom z dokumentów walor wiarygodności. Natomiast zarówno zeznania wymienionych powyżej świadków, jak i odwołującego, w oparciu o które został ustalony stan faktyczny, są wiarygodne, ponieważ korespondują z zebrany materiałem dowodowym w postaci dokumentów oraz korelują wzajemnie ze sobą. Wszyscy powołani świadkowie zbieżnie wskazali na zasady obowiązujące w spółce w kontekście tworzenia dzieł przez twórców, które obowiązywały również obie ubezpieczone. Organ rentowy nie kwestionował treści ich zeznań, a wobec powyższego zasługiwały w pełni na uwzględnienie. W związku z tym, Sąd uznał zgromadzony materiał dowodowy za wystarczający do wydania rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. Zainteresowane M. K. i K. S. nie stawily się na rozprawie, dlatego Sąd pominął dowód z ich zeznań.

Sąd zważył, co następuje:

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 14 stycznia 2019 r., nr: (...) oraz z dnia 14 stycznia 2019 r., nr: (...), jako zasadne, zasługują na uwzględnienie.

Przedmiotem sporu w rozpatrywanej sprawie było rozważenie, czy ubezpieczone wykonywały na rzecz odwołującej obowiązki na podstawie umowy o świadczenie usług czy umowy o dzieło. Okoliczności związane z wyliczeniem wysokości składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz zdrowotne nie były kwestionowane przez strony procesu. Sąd w tym zakresie również nie dopatrzył się żadnych uchybień po stronie organu rentowego. Dla oceny prawidłowości rozstrzygnięcia dokonanego przez ZUS należy powołać i rozważyć zarówno przepisy ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 300 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą”, Kodeksu cywilnego, jak również obowiązujące poglądy wyrażone przez orzecznictwo.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, zwanymi dalej "zleceniobiorcami", oraz osobami z nimi współpracującymi, z zastrzeżeniem ust. 4. W myśl art. 13 pkt 2 ustawy, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby wykonujące pracę nakładczą oraz zleceniobiorcy - od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy. Na podstawie art. 627 k.c., przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Zgodnie zaś z art. 750 § 1 k.c., do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu.

Odwołująca spółka w toku postępowania sądowego podkreślała, że czynności wykonywane przez osoby zainteresowane należy bezwzględnie ocenić jako wykonywane w reżimie przepisu art. 627 k.c. W przypadku umowy o dzieło niezbędne jest, aby starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego i indywidualnie oznaczonego rezultatu. Przyjmuje się przy tym, że rezultat, na który umawiają się strony, musi być z góry określony, mieć samoistny byt oraz być obiektywnie osiągalny i pewny. Dzieło musi istnieć w postaci postrzegalnej, pozwalającej nie tylko odróżnić je od innych przedmiotów, ale i uchwycić istotę osiągniętego rezultatu (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 16 grudnia 2014 r., sygn. akt III AUa 305/14). Istotą umowy o dzieło jest osiągnięcie określonego, zindywidualizowanego rezultatu w postaci materialnej lub niematerialnej.

Umowa o świadczenie usług jest zaś umową starannego działania, zatem jej celem jest wykonywanie określonych czynności, które nie muszą zmierzać do osiągnięcia rezultatu, lecz oczywiście mogą (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 12 czerwca 2014 r., sygn. akt III AUa 33/14). Przedmiot umowy o dzieło może być określony w różny sposób pod warunkiem, że nie budzi wątpliwości, o jakie dzieło chodzi. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z 5 marca 2004 r. (sygn. akt I CK 329/03) zasadniczy w tej materii przepis art. 627 k.c. wskazuje tylko na potrzebę „oznaczenia dzieła” i dopuszcza określenie świadczenia ogólnie, w sposób nadający się do przyszłego dookreślenia na podstawie wskazanych w umowie podstaw lub bezpośrednio - przez

zwyczaj bądź zasady uczciwego obrotu. Przy dziełach skomplikowanych, poza określeniem wszystkich istotnych cech dzieła niezbędna jest dalsza indywidualizacja jego przedmiotu w postaci rozwiniętego opisu rezultatu pod względem technicznym, funkcjonalnym bądź estetycznym. Oznaczenie dzieła może także nastąpić przez odwołanie się do obowiązujących norm lub standardów, ewentualnie do panujących zwyczajów. Podnieść nadto trzeba, że dzieło (którego osiągnięcie – jak wskazano – jest istotą umowy o dzieło) nie musi mieć cech indywidualności w takiej mierze jak utwór, nie zawsze musi być tworem niepowtarzalnym, chronionym prawem autorskim i wymagającym od jego autora posiadania specjalnych umiejętności. Zawsze jednak musi być jednorazowym efektem, zindywidualizowanym już na etapie zawierania umowy i możliwym do jednoznacznego zweryfikowania po wykonaniu. Wykonanie dzieła najczęściej (choć nie zawsze) przybiera postać wytworzenia rzeczy, czy też dokonania zmian w rzeczy już istniejącej (naprawienie, przerobienie, uzupełnienie). Okoliczność, że umowa taka jest bez wątplenia umową rezultatu, odróżnia ją od umowy zlecenia oraz od umowy o świadczenie usług, które są umowami starannego działania – ich celem jest bowiem wykonywanie określonych czynności, które nie muszą zmierzać do osiągnięcia rezultatu. W kontekście zawieranych umów zlecenia, orzecznictwo przyjmuje również, że wykonanie określonej czynności, bez względu na to, jaki rezultat czynność ta przyniesie, jest cechą charakterystyczną tak dla umów zlecenia, jak i dla umów o świadczenie usług nieuregulowanych innymi przepisami. Przyjmujący zamówienie w umowie zlecenia (umowie o świadczenie usług) nie bierze więc na siebie ryzyka pomyślnego wyniku spełnianej czynności. Jego odpowiedzialność za właściwe wykonanie umowy oparta jest na zasadzie starannego działania (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 23 czerwca 2015 r., sygn. akt III AUa 833/14).

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego należy wskazać, że świadkowie oraz odwołujący w sposób zbieżny z dokumentami zebranymi w sprawie wskazali na zakres czynności, które miały za zadanie wykonywać zainteresowani w ramach zawartych umów o dzieło. Sąd zważył, że zarówno K. D. S. jak i M. K. nie świadczyły szeregu powtarzających się czynności, a zawartych umów nie należało zakwalifikować jako umów o świadczenie usług. Przy tym należy wskazać, że kodeks cywilny nie zawiera uregulowań dotyczących tego stosunku prawnego, ograniczając się jedynie do stwierdzenia, że stosuje się do niego uregulowania dotyczące umów zlecenia. Przedmiotem umowy o świadczenie usług może być zobowiązanie do dokonania jednej lub wielu czynności faktycznych w sposób stały lub okresowy mających charakter jednorazowy, ciągły bądź nieodpłatny. Orzecznictwo różnicuje przesłanki charakterystyczne dla umowy o dzieło i umowy o świadczenie usług. Istotą umowy o dzieło jest osiągnięcie określonego, zindywidualizowanego rezultatu w postaci materialnej lub niematerialnej. Umowa o świadczenie usług jest zaś umową starannego działania, zatem jej celem jest wykonywanie określonych czynności, które mogą, ale nie muszą, zmierzać do osiągnięcia rezultatu (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 7 grudnia 2017 r., sygn. akt III AUa 405/17). Przedmiotem umowy o dzieło nie może być bowiem osiąganie kolejnych, bieżąco wyznaczanych rezultatów. Tego rodzaju czynności są natomiast charakterystyczne dla umowy o świadczenie usług, którą definiuje obowiązek starannego i cyklicznego wykonywania umówionych czynności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2017 r., sygn. akt II UK 518/15).

W realiach rozpoznawanej sprawy, Sąd zwrócił uwagę, że strony nazwały przedmiotowe umowy „umowami o dzieło” oraz wprowadziły instytucje typowe dla umowy o dzieło, jak np. zdanie dzieła przez wykonawcę i odbiór dzieła przez zamawiającego. Płatność wynagrodzeń dokonywana przez odwołującą na rzecz zainteresowanych była zatem materialnym efektem potwierdzającym wykonanie dzieła i jego odebranie bez zastrzeżeń przez odwołującą. W rozpatrywanej sprawie trzeba uznać, że czynności dokonywane przez ubezpieczone zmierzały do wytworzenia dzieła. Do ich zadań należało stworzenie od podstaw odpowiedniego dzieła. Zakres wykonywanych obowiązków był zmienny i uzależniony od zamówienia realizowanego przez odwołującą się spółkę na rzecz jej kontrahentów. Zainteresowane nie były zobowiązane do cyklicznego i starannego świadczenia czynności, co nie spełnia przesłanek określających umowy o świadczenie usług.

K. D. S. realizowała materiały reporterskie i materiały (...) oraz sporządzała scenariusze. Do zadań M. K. w głównej mierze należało realizowanie i montowanie materiałów do programu, logowanie materiałów do odcinków oraz montaż materiałów (...). Czynności wykonywane przez obie w/w osoby w ramach zawartych umów o dzieło były każdorazowo szczegółowo omawiane przy dokonywaniu ustaleń faktycznych, a co za tym idzie nie ma potrzeby ich

powielania. Należało rozważyć, czy sposób realizowania tych czynności odpowiadał warunkom wskazanych w ustawie i odnoszącym się do umów o dzieło.

Z materiału sprawy wynika, że między stronami umowy o dzieło nie występował jakikolwiek stosunek zależności lub podporządkowania. Ubezpieczone realizując umowy o dzieło nie pozostawały w dyspozycji spółki, ponieważ nie miały ustalonego czasu pracy i nie podpisywały listy obecności. Jedynym wymogiem postawionym przez spółkę było należyte wykonanie umowy w terminach oznaczonych w umowach z kontrahentami. Przy tym ubezpieczone nie miały obowiązku świadczenia czynności w siedzibie spółki lub w miejscu, które byłoby wcześniej ustalone przez zamawiającego dzieło. Zainteresowane miały zatem pełną swobodę w zakresie tworzenia dzieła samodzielnie, decydując o sposobie i formie jego przeprowadzenia. Ubezpieczone nie otrzymały w tym zakresie żadnych wytycznych od odwołującej. W rzeczywistości nadzór ze strony spółki polegał jedynie na kontroli, czy sporne umowy zostały wykonane terminowo i należyście. Wymaga podkreślenia, że ubezpieczone tworzyły dzieło w różnych miejscach w zależności od potrzeb konkretnego przypadku. Fakt ten oznacza, że zainteresowane miały swobodę w ustaleniu miejsca oraz czasu, w którym świadczyły usługi. Umowa o dzieło zakłada swobodę i samodzielność w wykonywaniu dzieła, a jednocześnie nietrwałość stosunku prawnego, gdyż wykonanie dzieła ma charakter jednorazowy i jest zamknięte terminem wykonania (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 9 kwietnia 2015 r., sygn. akt III AUa 895/14).

Stron spornych umów nie łączył długotrwały stosunek, gdyż umowy zawierane były najczęściej w przedziałach od pierwszego dnia miesiąca i kończyły się z reguły między 25 a 28 dniem tego samego miesiąca, a wszystko było uzależnione od terminu emisji konkretnej audycji. Ponadto dzieło mogło zostać stworzone również przed końcowym terminem, co również potwierdza uznanie, że nie dochodziło do ciągłości zawieranych umów.

Do kryteriów odróżniających umowę o dzieło od umowy o świadczenie usług zaliczyć należy możliwość wykonania testu na istnienie wad fizycznych wykonanego dzieła. Zgodnie z akceptowanym poglądem orzecznictwa, jednym z kryteriów umożliwiającym odróżnienie umowy o dzieło od umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług jest możliwość poddania dzieła sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych, który jest niemożliwy do przeprowadzenia, jeśli strony nie określiły w umowie cech indywidualizujących zamówione dzieło. Brak kryteriów określających rezultat umowy daje podstawy do uznania, że zamawiającemu chodziło o wykonanie określonych czynności, a nie o ich rezultat (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 29 kwietnia 2014 r., III AUa 2607/13).

W ocenie Sądu w rozpoznawanej sprawie występują cech charakterystyczne dla umowy o dzieło, dające możliwość poddania dzieła sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych. Zgromadzony materiał dowodowy wskazuje, że ubezpieczone były obarczone odpowiedzialnością za stworzenie dzieł zgodnych z ustaleniami poczynionymi z przedstawicielami spółki. Sąd ustalił, że do ich obowiązków należało wytworzenie dzieła, które nakierowane byłoby na osiągnięcie odpowiedniego rezultatu.

Kolejnym argumentem przemawiającym za uznaniem przedmiotowych umów za umowy o dzieło było wynagrodzenie, które przysługiwało ubezpieczonym wyłącznie za wykonanie w sposób prawidłowy umów o dzieło. Powyższe oznacza, że wynagrodzenie przysługiwało przyjmującemu zamówienie za osiągnięcie rezultatu, a nie za samo staranie się w celu realizacji dzieła. Każde dzieło oznaczone było konkretnym rezultatem, które musiały zrealizować ubezpieczone. W przypadku, gdy stworzone dzieło nie odpowiadałoby spółce, wówczas zainteresowane musiałyby dokonać odpowiednich zmian lub poprawek. Jeżeli dalej dzieło byłoby nieakceptowalne przez zamawiającego, to K. D. S. ani M. K. nie otrzymałyby wynagrodzenia zgodnie z zawartą umową. Należy też zaznaczyć, że wypłata umówionej kwoty następowała dopiero po zaakceptowaniu dzieła przez spółkę. Zatem nie dochodziło do takiej sytuacji, aby ubezpieczone otrzymały pieniądze bez zaaprobowania przez spółkę stworzonego dzieła.

Wszystkie przetoczone okoliczności nie pozostawiają wątpliwości, że zainteresowane łączyły ze spółką umowy o dzieło. Tym samym, za całkowicie chybione i pozbawione podstaw faktycznych należało uznać stanowisko organu rentowego, jakoby ich pracę można byłoby ująć w ramy umowy o świadczenie usług. Sąd ustalił przy tym, że w spornych umowach płatnik składek uzależnił wypłatę wynagrodzenia od jakości wykonanego dzieła przez zainteresowane.

Mając powyższe na uwadze, Sąd doszedł do wniosku, że ocena przedstawiona w zaskarżonych decyzjach nie odpowiada prawu, dlatego na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w wyroku.